

Concept – Instanța anticorupție

Pentru realizarea obiectivului de luptă cu corupția și în special pentru a asigura celeritatea examinării dosarelor complexe de corupție, dar și calitatea examinării lor, se propune crearea **instanței judecătorești specializate anticorupție**. Stabilirea unor criterii dedicate la numirea judecătorilor și specializarea lor pe dosarele de corupție va garanta atingerea acestor obiective.

Elementele cheie a cadrului normativ pentru crearea instanței anticorupție sunt descrise mai jos.

Sistemul judecătoresc anticorupție

- **Lege organică** dedicată și **cadru conex** de modificare a altor legi (de ex. Codul de procedură penală, Legea salarizării, Legea ANI, etc.)
- Instanță **separată** de primul nivel (judecătorie specializată) – Tribunalul anticorupție
- Pentru examinarea apelurilor, va fi creat un **colegiu specializat la Curtea de Apel Chișinău**.

Competența

- **În competența** judecătoriei vor fi toate **cauzele de la Procuratura Anticorupție** și toate contestațiile pe **actele Autorității Naționale de Integritate** inclusiv cererile de confiscare a averii nejustificate.
- Legalitatea **actelor ANI și cererile de confiscare a averii nejustificate** în folosul statului **vor fi examinate într-o singură procedură de judecătoria anticorupție**, prin derogare de la prevederile actuale.
- Instanța anticorupție va aplica **procedurile penală, contencios administrativ și civilă**.
- **Dosarele aflate pe rol** în alte instanțe de judecată **vor fi transferate** la judecătoria specializată. Transferul dosarelor aflate la etapa cercetării judecătorești (după prima etapă, preliminară) va avea loc **în baza unor temeuri clare**.

Selecția și numirea judecătorilor

- Instanța va avea **până la 15 judecători, selectați prin concurs de către CSM** în bază de merit și experiență, și **numiți** (inclusiv prin transfer) **de către Președintele RM**. În scopurile de selecție **CSM va avea împuterniciri suplimentare de verificare a integrității și probității** candidaților.
- **Criteriile de selecție includ:** experiență de judecător din RM sau din străinătate, (potențial altă experiență relevantă a candidaților calificați pentru a fi numiți judecători), reputație ireproșabilă, calități profesionale necesare pentru instanța anticorupție.
- Pentru selecția și evaluarea candidaților **CSM poate institui o Comisie dedicată**, care va fi asistată de către secretariatul CSM și va activa în baza unui Regulament aprobat de CSM.
- Judecătorii de la instanța anticorupție **vor avea un mandat de 5 ani**, după care vor reveni la poziția anterioară de judecător sau (în cazul judecătorilor nou numiți) vor fi transferați în funcția de judecător la prima instanță în Chișinău.
- **Candidații** la funcția de judecător la instanța anticorupție **vor aplica pentru obținerea accesul la secretul de stat** concomitent cu înregistrarea în concurs. **Refuzul** accesului la secret de stat **poate constitui temei de refuz în numirea în funcție**.

- **Colegiul anticorupție al Curții de Apel** va avea până la 6 judecători, cărora le vor fi aplicate criteriile similare de selecție. **Componenta** colegiului **va fi aprobată de către CSM** la propunerea Președintelui Curții de Apel.

Salarizarea, garanțiile și verificarea continuă a integrității

- Judecătorii în instanța anticorupție vor avea **salariu apropiat de cel al unui judecător la Curtea Supremă după reformă** (în jur de 45 mii lei). **Salariul grefierilor și asistenților la fel va fi semnificativ majorat.**
- Ca și **garanții suplimentare** judecătorii vor beneficia de paza de stat la solicitare și locuințe de serviciu pentru cei din afara Chișinăului.
- Totodată legea propune un **mecanism dedicat de verificare a integrității**, de către ANI (verificarea anuală a declarațiilor) și de către CSM (verificare periodică).

Începerea activității

- Instanța își va începe efectiv lucru când vor fi numiți **cel puțin 4 judecători**. Din acest moment dosarele aflate în examinare la alte judecătorii **se transmit instanței anticorupție în decurs de o luna**, dacă încă nu au ajuns la faza de dezbateri judiciare.
- Dosarele care au **ajuns la faza de dezbateri judiciare, urmează a fi finalizate în termen de 5 luni** de la data intrării în vigoare a legii. Lipsa de activitate pe cauzele penale în acest termen, determină transmiterea cauzei către instanța anticorupție.

Alte elemente importante pentru implementare legii și organizarea instanței includ următoarele.

- Pentru a asigura inițierea organizării activității instanței legea va fi transmisă Parlamentului pentru examinarea în această sesiune parlamentară. Totodată, textul legii va fi transmis **Comisiei de la Veneția după aprobarea legii**, cu asigurările de ajustare ulterioară a legii.
- Judecătorii numiți sau transferați la instanța anticorupție **vor trece evaluarea externă extraordinară (vetting)** după curțile de apel.